

*Жидков Костянтин Сергійович,
аспірантка кафедри політології та філософії,
ХарПІ НАДУ, м. Харків
ORCID 0000-0002-4279-5353*

УДК 352:332.142.6

doi: 10.34213/db.21.01.32

ПОКАЗНИКИ СТАЛОГО МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

У статті обґрунтовується, що концепція сталого розвитку є практичним інструментом, за допомогою якого місцеві органи влади можуть продовжувати забезпечувати нормальні умови життя на певній території. Визначається, що сталий розвиток на місцевому рівні націлений на місцеве економічне процвітання та соціальний добробут шляхом створення сприятливого середовища, а також інтеграції вразливих груп до громади, використання ендегенних ресурсів та розвитку приватного сектору. Зазначається, що завдяки цьому місцеві громади не лише будують, експлуатують та підтримують економічну, соціальну та екологічну інфраструктуру, а й впливають на державну політику щодо навколишнього середовища та сприяють реалізації національних та регіональних планів у цій сфері. Виходячи з цього визначаються два основні показники сталого місцевого розвитку: 1) те, наскільки місцеві органи влади інтерналізують свій вплив на навколишнє середовище та суспільство; 2) ступінь участі у прийнятті рішень усіх, на кого будуть впливати рішення, що можна назвати процедурною справедливістю.

Ключові слова: публічне управління, врядування, місцевий розвиток, показник сталого місцевого розвитку.

Постановка проблеми. Місцевий розвиток – це фактично та політика, за допомогою якої місцеві органи влади реалізують конкретні цілі своїх громад з метою задоволення потреб місцевого населення та забезпечення фінансування цих цілей. У рамках місцевого розвитку основними цілями є такі: надання публічних послуг населенню, забезпечення місцевої транспортної інфраструктури, мереж водопостачання та водовідведення, мереж тепло- та газопостачання, підтримка у належному стані вулиць, тротуарів, паркінгів, зелених насаджень та зон відпочинку, забезпечення функціонування місцевих систем охорони здоров'я, освіти та соціальної допомоги, підвищення рівня зайнятості та рівня життя громади, поліпшення середовища проживання та природного середовища тощо.

У свою чергу концепція сталого розвитку є практичним інструментом, за допомогою якого місцеві органи влади можуть продовжувати забезпечувати нормальні умови життя на певній території. Сталий розвиток на місцевому

рівні націлений на місцеве економічне процвітання та соціальний добробут шляхом створення сприятливого середовища, а також інтеграції вразливих груп до громади, використання ендегенних ресурсів та розвитку приватного сектору. Завдяки цьому місцеві громади не лише будують, експлуатують та підтримують економічну, соціальну та екологічну інфраструктуру, а й впливають на державну політику щодо навколишнього середовища та сприяють реалізації національних та регіональних планів у цій сфері. При цьому місцевий сталий розвиток стосується не лише місцевих громад, а й міжгромадівського, міжрегіонального і навіть транскордонного рівнів, що передбачає необхідність встановлення та розвитку відповідних партнерств на субнаціональному рівні. Це особливо важливо у контексті того, що досвід, набутий за останні 30 років публічного управління в Україні, показав той факт, що підтримка високого рівня прийняття рішень на центральному рівні негативно вплинула на механізми функціонування місцевого рівня публічного управління. Тому процес децентралізації влади, що розпочався в останні роки, створює потенціал для розширення та вдосконалення функцій місцевих органів влади, отже вони матимуть більше можливостей діяти в інтересах своїх громад. Для публічного управління місцева децентралізація відіграватиме важливу роль, що призведе до добробуту, оскільки публічні послуги будуть здійснюватися на адміністративному рівні, який є найближчим до громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження щодо питань сталого місцевого розвитку викладені у працях таких дослідників, як Бартелмус П., Брегені М., Дансеро Е., Каманьї Р., Капелло Р., Конті С., Прейсс Л. та ін.

Мета статті. Визначити показники сталого місцевого розвитку з точки зору системного підходу до його забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Зазвичай фактично поняття сталості застосовується у глобальному масштабі. Проте визначення інтегрованого розвитку на основі зазначеного про способи, якими визначаються форми трансформації системи, передбачає різні просторові та часові специфікації.

Насправді інтеграцію компонентів системи можна перевірити лише у *місцевому* масштабі, де можна з'ясувати, чи відбувається розвиток, виходячи із «генетичних правил трансформації» системи [9], іншими словами з тих компонент місцевого середовища, які повинні брати участь у розвитку системи. Ось чому стає необхідним зрозуміти, яким чином опис локальної системи може сприяти визначенню типів розвитку, сумісних з історією та ідентичністю системи. Але з цією метою спочатку необхідно розглянути те, як «місцеве» співвідноситься з «глобальним» у контексті сталого розвитку.

Перші дискусії про сталий розвиток, разом із власне поняттям сталості, акцентували на проблемах глобалізації, представляючи це - як «виклик глобальних змін». Акцент був зроблений на глобальному характері сталості, хоча визнавалось і те, що не можна ігнорувати, що сталий розвиток повинен відбуватись і на місцевому рівні, оскільки більшість екологічних проблем походять саме з місцевого рівня.

Але поступово діалектика «місцевого/глобального» у сталому розвитку збагатилася новими змістами, і на даний час можна виокремити чотири основні підходи до розгляду цього співвідношення.

Перший підхід є глобалістським і, як правило, відмовляє у важливості «місцевому», яке розуміється просто як обмежене джерело екологічного тиску. Згадується той факт, що критичні екологічні відносини у глобальному масштабі можна перевести в ситуації: а) місцевої нежиттєздатності; б) нежиттєздатності на шкоду іншим країнам; в) глобальної нестійкості. Хоча перший тип нежиттєздатності легко визначається самими місцевими співтовариствами, які, таким чином, можуть реагувати та чинити тиск на джерело деградації, в інших двох випадках їхня обізнаність відсутня. Таким чином, бракує рівноваги між рівнем політико-інституційного представництва (який залишається на національному рівні) та рівнем економічних відносин, який, фактично, завдяки міжнародній торгівлі та мобільності капіталу, став глобальним. Тому з цієї точки зору місцевого рівня (зрозумілого з точки зору масштабу) недостатньо для вирішення екологічних проблем. Таким чином, «місцеве» розуміється лише

як адміністративно-територіальна одиниця, на якій мають реалізовуватись принципи сталого розвитку.

Другий підхід, аналітично-оперативного типу, приділяє більше уваги «місцевому». Місцевий рівень розглядається у контексті того, що необхідно буде впроваджувати стратегії сталого розвитку насамперед на цьому рівні. Це актуалізує проблему визначення практичних та ефективних умов такого перенесення уваги. При цьому використовується «принцип субсидіарності», що підкреслює необхідність прийняття рішень якомога ближче до людей, які відчують їх наслідки. Наголошується на необхідності вирішення проблем сталості на місцевому рівні і з практичних міркувань. Наприклад, місто має значний вплив на глобальну сталість (з точки зору викидів, що створюють парниковий ефект), тоді як ті самі причини мають ще більший вплив і на місцеву сталість. Це означає, що одну і ту ж проблему можна вирішити ефективніше на місцевому рівні (з точки зору наслідків, акторів та органів влади), ніж на глобальному, через низку факторів, згрупованих під «теоревою місця» [4]. У будь-якому випадку важливо підкреслити, що з цієї точки зору, як, наприклад, зазначає Каманьї [4], розгляд місцевих засобів вирішення проблем сталості переосмислює принципи та логіку, сформульовані на основі глобального підходу до сталого розвитку.

Третій підхід вимагає розгляду, якщо не фактичного переважання, «місцевого» з політико-нормативної точки зору. У цьому сенсі він пов'язується з уже згаданими пропозиціями щодо розвитку знизу вгору. Сама концепція сталого розвитку, як правило, замінюється концепцією екологічного розвитку, в якій місцевий вимір виглядає більш чітким. Цей підхід може включати різні форми акцентування на місцевому, з різних точок зору, таку як, наприклад, біорегіональний підхід [1].

Останній, четвертий, підхід є гносеологічним: «місцевий» розуміється не лише як географічна цілісність, а як проміжний рівень між глобальною системою та окремим актором, він здатний до самоорганізації та ідентичності (хоча іноді і розмиті). Місцевий рівень розглядається тут не виключно з

аналітичних цілей, а як важливий рівень для розуміння реальних явищ. Цей теоретичний підхід має важливі наслідки і на оперативному рівні, де поняття «місцеве» не є просто розділом адміністративної діяльності, а є структурованим цілим із часто суперечливим значенням і атрибутами значень [5]. Цей підхід підкреслює межі, властиві концепції планування місцевого розвитку як лінійного процесу, який можна регулювати ззовні, а не як результат складної динаміки між системами з їх власним обґрунтуванням. У цьому контексті точка зору стійкості змушує нас шукати сукупність можливих відносин з екосистемою, які не означають деструктуризації всієї біомодульної системи.

Таким чином, можна стверджувати, що сталість розвитку – це мета, яку слід територіалізувати, щоб досягти на практиці, оскільки певні особливості та потенціал змінюються в кожному місцевому контексті. Тобто саме місцевий вимір є фундаментальним для визначення та вирішення проблем сталості.

У цьому сенсі, явне введення категорії «місцева територіальна система» в роздуми щодо сталого розвитку не тільки має значення опису екологічних проблем у конкретному місцевому контексті, але становить важливий ключ інтерпретації для розуміння, пояснення та корекції проблемних відносин між суспільством та екосистемою. Насправді ці відносини сприймаються та оцінюються по-різному, приписування значення яких є особливо важливим у місцевому масштабі, де територія та якість навколишнього середовища стають «ставкою» для безлічі суб'єктів, як місцевих, так і зовнішніх, і в яких прийняття соціальних (та екологічних) витрат на економічне зростання може бути визначено по-різному [6].

Але в цьому сенсі слід визнати, що існуватиме низка місцевих моделей сталості, розроблених на основі специфічних характеристик місцевої території та екосистем. З цієї точки зору, сьогоdnішній виклик полягає в тому, як перенести коди сталого розвитку з абстрактних загальних визначень на конкретні заходи, поширені на місцевому рівні. Якщо місцевий рівень набуває автономного значення, а не лише як аналітична одиниця проблеми або просто як адміністративно-територіальна одиниця, виявляється необхідним розробка

місцевих стратегій розвитку, які включають поняття сталості. Для цього необхідно більш детально розглянути «місцеву» систему з точки зору сталого місцевого розвитку, яка, у свою чергу, є об'єктом публічного управління.

Насамперед, слід зазначити, що місцеву систему можна охарактеризувати як систему, компонентами якої є специфічні системи (демографічна, виробнича, етична система тощо), тобто системи, що відіграють певну функціональну роль і стосунки яких взаємопов'язують різноманітні специфічні системи на місцевому рівні. Таким чином, місцева система є системою систем, або складною системою.

Зосередимо увагу на типах відносин, які пов'язують різні конкретні системи та особливу роль, яку відіграє екосистема. Відносини можна класифікувати за трьома різними типами: а) обмежені у часі відносини; б) необмежені у часі відносини; в) «природні» внутрішні відносини.

Перші два типи є продовженням відносин, які зазвичай визнаються в рамках географічного опису горизонтальних і вертикальних відносин. Обмежені у часі (або горизонтальні) відносини – це потоки людей, матеріальних благ, інформації, рішень тощо, що відповідають всім типам обміну: економічним, політичним, культурним і єдиним походженням яких є мережа соціальних відносин [7]. Ці відносини можуть бути стабільними або періодичними; однак вони пов'язані із своєрідним контрактом між системами, і тому не є частиною ідентичності системи: якщо вони зникають, то ідентичність системи зберігається.

Необмежені у часі (або вертикальні) відносини – це, натомість, відносини технічного, екологічного та культурного характеру, які пов'язують людські дії з певними існуючими територіальними умовами, «даними», характерними для кожного місця: зазвичай вони не можуть бути відтворені і їм важко змінитися в цілому [Там само]. Отже, саме вони визначають ідентичність системи; вони є внутрішніми для середовища і належать до нього. Місцева система зберігає власну ідентичність завдяки їх регулярності та стабільності. Їх переривання, очевидно, призводить до кризи в структурі системи, що може навіть означати

втрату ідентичності місцевої системи. Міжсистемні відносини, які конкретна екологічна система встановлює з іншими специфічними системами, є по суті відносинами цього типу.

Нарешті, відносини третього типу – це відносини в рамках конкретної системи, що регулюють її функціонування: наприклад, кругообіг води, закон попиту та пропозиції або демографічна динаміка. Їх переривання призводить до розпаду конкретної системи, в межах якої відбувається це переривання. У цьому випадку місцева система знову зазнає структурної кризи. Також у цьому випадку система може втратити свою ідентичність, оскільки різні типи відносин не є незалежними: наявність одних впливає та викликає інші. Це трапляється, якщо криза вражає конкретну екологічну систему, враховуючи її центральне місце для місцевої системи. Таким чином, варто зосередити увагу на відносинах, які пов'язують конкретну екологічну систему з іншими системами, зводячи попередню модель до бімодульної моделі: місцева соціально-економічна система – локальна екосистема.

Поняття середовища є вирішальним для розглянутої тут моделі, оскільки воно є зв'язком між місцевою соціально-економічною системою та екосистемою. У ньому ми знаходимо якісні елементи та характеристики екосистеми, що становлять поточний ресурс для місцевої системи. Це вираження відносин, які пов'язують екосистему з місцевою системою.

Важливо підкреслити, що «середовище» має суб'єктивний характер і може розглядатися як сукупність ресурсів та потенціалу, які місцеві суб'єкти можуть використовувати для забезпечення процесу розвитку, коли, однак, вони здатні сприймати існування, сутність та необхідність охорони цього середовища. Отже, взаємозв'язок між мережею місцевих акторів та середовищем є особливим, як зазначає Брегені [3]: (місцеве) співтовариство сприймає своє середовище відповідно до його використання, і навпаки, воно використовує його відповідно до сприйняття, яке воно має про нього. Це означає, що середовище складається лише з «даних» та «активованих» територіальних ресурсів, до яких ефективно підключені локальні мережі.

З екологічної точки зору, деякі характеристики місцевих систем, які місцева система визнає та використовує як ресурси, можна знайти у середовищі поряд з іншими місцевими соціально-культурними особливостями, але вони, очевидно, не охоплюють усієї складності екосистеми. Локальна мережа не «бачить» екосистему, а лише ресурси екосистеми, пов'язані з локальною системою, оскільки вони корисні для відтворення самої локальної системи.

Слід зазначити, що такий тип представлення вже розкриває концепцію сталості, яка стосується місцевого середовища, а не лише природних ресурсів, як сукупності даних та невідтворюваних умов, перевикористання яких означало б ризик незворотності. Таким чином, середовище набуває значення як «територіального капіталу». Принаймні, воно не повинно зменшуватися, щоб не ставити під загрозу виживання самої місцевої системи. Уздовж цього шляху існує можливість осмислення екологічних проблем із точки зору надмірної експлуатації середовища, не передбачаючи його відтворення. Такий підхід також дозволяє подолати роздвоєність природного та культурного, що часто обговорюється в теорії, але важко застосовується на практиці.

Спрощуючи досить суттєво, ми розглядаємо територіальну (місцеву) систему як бімодулярну систему, що складається з двох систем (антропоної системи та екосистеми), «застібнутих» разом місцевим середовищем. Оскільки система людської спільноти не може вижити, окрім як через збереження цілісності іншої системи, виходить, що екосистема займає привілейоване становище. Дослідження місцевої системи стає надзвичайно складнішим, оскільки цікаві відносини стають тими, що розвиваються в двох підсистемах, між двома підсистемами, а також тими, які кожна підсистема активує із зовнішнім світом.

Оскільки місцева територія не є закритою системою, досягнення цілей базується на ефективному управлінні, що веде до розвитку, дотримуючись принципів, включених до основних документів про сталий розвиток. Серед цілей, які ставлять ці документи, згадаємо такі:

– сталий розвиток, щоб у довгостроковій перспективі відбулись зміни у культурі та у ставленні до ресурсів, якими користуються населення та компанії;

- посилення інституційного потенціалу шляхом ефективного управління, визначення та реструктуризації публічної служби відповідно до наявних фінансових ресурсів, цілей сталого розвитку та потреб громади;
- підключення громади до певних мереж з метою обміну інформацією про найкращі практики між громадами;
- реалізація програм та проектів у рамках публічно-приватного партнерства;
- здійснення державних інвестицій, які приватний сектор не може здійснити;
- горизонтальна інтеграція політики розвитку з метою одночасного досягнення синергетичного ефекту між секторами та вертикальна інтеграція політики громади з регіональною політикою; інтеграція енергетичних, матеріальних, фінансових та людських потоків у природний цикл;
- використання ринкових механізмів для досягнення сталості, тобто видання нормативних актів про екоподатки, функціонування комунальних підприємств як ринкової системи, оцінка інвестицій на основі екологічних критеріїв;
- децентралізація управління в енергетичному секторі;
- використання сталих підходів у дизайні та архітектурі, використання «зелених» будівельних матеріалів.

Отже, сталий місцевий розвиток повинен знаходитись десь між поняттями «реформа» та «трансформація». «Трансформаційні» пропозиції на практиці часто нездійсненні та суперечать поточній структурі влади, тому слід зупинитись радше на «реформаторських» аспектах сталості.

Хотон виділив п'ять різних принципів, які разом добре характеризують ці аспекти. Вони є принципами: 1) справедливості в рамках одного покоління; 2) справедливості між поколіннями; 3) географічної справедливості; 4) процесуальної справедливості; 5) міжвидової справедливості [8, с. 235–237].

Перший та другий принцип в основному вже реалізуються через різні фінансові та перерозподільні заходи для покращення соціальної справедливості.

П'ятий принцип передбачає збереження біорізноманіття, що є пріоритетом «трансформації». А третій і четвертий принцип дають можливість визначити пріоритети публічного управління на місцевому рівні, якщо відповідні місцеві органи влади хочуть зробити свої громади лідерами у галузі сталого розвитку. Виходячи з цього можна визначити і *два головних показники сталого місцевого розвитку*.

Першим головним показником сталого місцевого розвитку є те, наскільки місцеві органи влади інтерналізують свій вплив на навколишнє середовище та суспільство. Хотон називає це «географічною справедливістю» [8, с. 236]. Географічна справедливість вимагає від місцевих органів влади розробки рішень, що є рішеннями як для місцевих, так і для глобальних питань. Ця відповідальність зменшує екстерналізацію негативних екологічних чи соціальних наслідків місцевих рішень, що часто зустрічається в приватному секторі. Місцеві органи влади конкурують між собою за соціально-економічне зростання. Ця конкуренція, хоча і хороша, оскільки стимулює ефективне використання місцевих ресурсів, може бути шкідливою, якщо вона не поєднується з географічною справедливістю. Наприклад, цілком імовірно, що деякі органи місцевого самоврядування, конкуруючи між собою, досягають зростання, але нація в цілому при цьому занепадає. Якщо конкуренція орієнтована лише на залучення капіталу або робочої сили з інших населених пунктів країни, що Молоч описує як конкуренцію «за рахунок інших» [10, с. 311], – загальне виробництво не зростатиме.

Тільки конкуренція, яка має транскордонну відповідальність, стимулюватиме інновації та створення вартості, що додасть сукупній вартості зростання. Обмеження, з якими стикаються органи місцевого самоврядування в цій галузі, досліджував Прейс під час розслідування процесів державних закупівель. За результатами дослідження він зробив висновок, що оскільки більшість «зелених» рішень є дорогими, багато місцевих органів влади не наважуються ухвалювати такі рішення [11, с. 218].

Цю проблему можна вирішити, розглянувши різницю між 1981 і 2013 рр. У 1981 р. взаємозв'язок і, як наслідок, конкуренція між національними державами за робочу силу та капітал була меншою, а імміграція між країнами була рідшою, ніж у XXI ст. Сучасний висококонкурентний міжнародний ринок поставив усі національні держави у вразливе становище щодо їх перерозподільчої політики, яка знижує конкурентоспроможність. Тому, хоча в 1981 р. перерозподіл все ще міг бути переданий центральному уряду, який не мав стільки тиску, щоб бути конкурентоспроможним, сучасну політику перерозподілу потрібно буде розподілити на всіх рівнях публічного управління. Це призвело б як до підвищення справедливості між поколіннями, так і до необхідності місцевого самоврядування витратити кошти на перерозподіл.

Другим основним показником сталого місцевого розвитку є ступінь участі у прийнятті рішень усіх, на кого будуть впливати рішення, що можна назвати процедурною справедливістю. Критично важливим для забезпечення будь-якого розвитку є право на рівний доступ до інформації та більш загальне право доступу до інформації для всіх зацікавлених сторін. Іншими словами, коли інформація широко доступна і зацікавлені сторони можуть брати участь у процесі прийняття рішень, вони будуть власниками цих рішень і, отже, природно докладатимуть більше зусиль для їх реалізації. Тоді як, якщо люди лише змушені виконувати рішення, вони не цінуватимуть їх, і тому навіть потенційний розвиток буде нестійким. На даний час місцеві органи влади багатьох країн дійсно намагаються залучити значну частину своїх громадян до розробки та реалізації управлінських рішень.

Але все ще, на жаль, процеси прийняття рішень часто відбуваються за «закритими дверима», і тоді як на національному рівні більшість рішень оприлюднюються, а протоколи засідань урядових структур є доступними для громадськості, на місцевому рівні це трапляється рідко. Хоча і ця ситуація з часом змінюється на краще.

Крім того, хоча національні ЗМІ часто зацікавлені у висвітленні недоліків влади, місцеві ЗМІ зазвичай зайняті просуванням території замість того, щоб

критикувати місцеві органи влади. Через відсутність конкуренції на місцевому рівні також мало зацікавленості преси в тому, щоб зробити процедури місцевого самоврядування більш прозорими. Місцеві ЗМІ також мають часто дуже обмежені ресурси, які до того ж часто надходять від самої місцевої влади.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Неодноразовий аналіз людського та матеріального потенціалу, що існує в місцевих громадах, показав, що впровадження принципів сталого розвитку сприятиме поліпшенню їхнього добробуту та подальшому розвитку. Можна очікувати на такі позитивні ефекти: вдосконалення системи освіти; ефективна організація та функціонування системи охорони здоров'я; підвищення рівня зайнятості та рівня життя в громаді; зменшення кількості людей, які живуть за межею бідності; покращення харчування, середовища проживання та соціального середовища; підвищення якості повітря, води, ґрунту, відтак, навколишнього середовища у цілому; охорона та розширення зелених насаджень; зберігання та переробка відходів; покращення якості публічних послуг; удосконалення політики просторового планування; залучення іноземних інвестицій та збільшення автохтонних інвестицій. Але для цього місцеві органи влади зобов'язані розробляти стратегії залучення інвестицій і особливо активізувати свої зусилля для фінансування тих цілей, які відповідають безпосереднім інтересам громади. Відповідальність місцевих органів влади є особливістю сталого розвитку щодо їх зобов'язання розробляти цільові проекти розвитку у різних сферах. Окрім того, для підтримки місцевого сталого розвитку місцеві органи влади мають налагодити партнерство з центральними та іншими місцевими органами влади, різними приватними суб'єктами, волонтерами, представниками громадськості з метою забезпечення стійкого економічного зростання та покращення умов життя. Механізми налагодження такого партнерства мають стати предметом подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Aberley D. Boundaries of home : mapping for local empowerment. Gabriola Island BC : New Society Publishers, 1993.
2. Bartelmus P. Environment, growth and development. The concepts and strategies of sustainability. London : Routledge, 1994.
3. Breheny M. Defining sustainable local development. Paper presented at the International Conference Towards a Sustainable Future : Promoting Sustainable Development, Manchester, 2014.
4. Camagni R., Capello R., Nijkamp P. Sustainable city policy: economic, environmental, technological. Paper presented at the International Urban Habitat Conference, Delft, 2015.
5. Conti S., Dansero E., The economy and the environment: itineraries for the construction of a territorial approach. Taylor M. (Ed.). *Environmental change: industry, power and policy*. Aldershot : Avebury, 2005, P. 15–36.
6. Dansero E. Ecosistemi locali. Valori del Peconomia e ragioni dell' ecologia in un distretto industrial tessile. Milano : Angeli, 2006.
7. Dematteis G. Mappe invisibili dell'evento. Botta G. (Ed.). *Eventi naturali oggi. La geografia e le altre discipline*. Milano : Cisalpino, 1993, P. 13–22.
8. Haughton G. Environmental Justice and the Sustainable City. *Journal of Planning Education and Research*. 2009. Vol. 18 (3). P. 233–243.
9. Magnaghi A. Per uno sviluppo locale autosostenibile. Materiali: laboratorio di progettazione ecologica degli insediamenti. Di partimento di urbanistica e pianificazione del territorio. University di Firenze : Ediz. Centro A-Zeta, 1995. P. 3–26.
10. Molotch H. The City as a Growth Machine: Toward a Political Economy of Place. *American Journal of Sociology*. 1976. Vol. 82 (2). P. 309–332.
11. Preuss L. Addressing sustainable development through public procurement. *Supply Chain Management: An International Journal*. 2009. Vol. 14(3). P. 213–223.

References

1. Aberley, D. (1993). Boundaries of home: mapping for local empowerment. Gabriola Island BC: New Society Publishers.
2. Bartelmus, P. (1994). Environment, growth and development. The concepts and strategies of sustainability. London: Routledge.
3. Breheny, M. (2014). Defining sustainable local development. Paper presented at the International Conference Towards a Sustainable Future: Promoting Sustainable Development, Manchester.
4. Camagni, R., Capello, R., Nijkamp, P. (2015). Sustainable city policy: economic, environmental, technological. Paper presented at the International Urban Habitat Conference, Delft.
5. Conti, S., Dansero, E. (2005). The economy and the environment: itineraries for the construction of a territorial approach. Taylor, M. (Ed.). *Environmental change: industry, power and policy*, 15-36. Aldershot: Avebury.
6. Dansero, E. (2006). Ecosistemi locali. Valori del Peconomia e ragioni dell' ecologia in un distretto industrial tessile. Milano: Angeli.
7. Dematteis, G. (1993). Mappe invisibili dell'evento. Botta, G. (Ed.). *Eventi naturali oggi. La geografia e le altre discipline*, 13–22. Milano: Cisalpino.
8. Haughton, G. (2009). Environmental Justice and the Sustainable City. *Journal of Planning Education and Research*, vol. 18 (3), 233–243.
9. Magnaghi, A. (1995). Per uno sviluppo locale autosostenibile. Materiali: laboratorio di progettazione ecologica degli insediamenti. Di partimento di urbanistica e pianificazione del territorio. University di Firenze: Ediz. Centro A-Zeta, P. 3–26.
10. Molotch, H. (1976). The City as a Growth Machine: Toward a Political Economy of Place. *American Journal of Sociology*, vol. 82 (2), 309–332.
11. Preuss, L. (2009). Addressing sustainable development through public procurement. *Supply Chain Management: An International Journal*, vol. 14 (3), 213–223.

Zhidkov Kostyantyn Serhiyovych,
*Postgraduate Student of the Department of Political Science and Philosophy Department,
KRIPA NAPA, Kharkiv
ORCID 0000-0002-4279-5353*

Indicators of Sustainable Local Development

It is noted in the article that the first discussions about sustainable development, together with the concept of sustainability, emphasized the problems of globalization, presenting it as a "challenge of global change". Emphasis was placed on the global nature of sustainability, although it was recognized that it cannot be ignored that sustainable development must also take place at the local level, since most environmental problems originate from the local level.

The article argues that currently the concept of sustainable development is a practical tool by which local authorities can continue to provide normal living conditions in a certain area. It is defined that sustainable development at the local level is aimed at local economic prosperity and social well-being through the creation of an enabling environment, as well as the integration of vulnerable groups into the community, the use of endogenous resources and the development of the private sector. Thanks to this, local communities not only build, operate and maintain economic, social and environmental infrastructure, but also influence state environmental policy and contribute to the implementation of national and regional plans in this area.

At the same time, local sustainable development concerns not only local communities, but also inter-community, inter-regional and even cross-border levels, which implies the need to establish and develop appropriate partnerships at the sub-national level. This is especially important in the context of the fact that the experience gained over the last 30 years of public administration in Ukraine has shown the fact that maintaining a high level of decision-making at the central level has negatively affected the functioning mechanisms of the local level of public administration.

Based on this, the article defines two main indicators of sustainable local development: 1) the extent to which local authorities internalize their impact on the environment and society; 2) the degree of participation in decision-making by all those who will be affected by the decision, which can be called procedural justice.

Keywords: public administration, governance, local development, sustainable development, indicators of sustainable local development.

Надійшла до редколегії 20.05.2021 р.